

Dosarul nr.3ra-679/22
2-20129521-01-3ra-07072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: C. Guzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage” împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, persoana terță CA „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage” și a fost menținută hotărârea din 05 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 19 octombrie 2020, SRL „Avantage” a formulat cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, persoana terță CA „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni solicitând anularea hotărârii nr.37/12 din 11 august 2020 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare din motivul ilegalității acesteia. Totodată, a solicitat suspendarea hotărârii nr.37/12 din 11 august 2020 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare până la emiterea hotărârii judecătorești definitive în prezenta cauză.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare s-a decis de a înceta procedura de remediere financiară prin administrare specială a CA „Klassika Asigurări” SA și de a înainta în instanța de insolvență cererea introductivă privind intentarea față de CA „Klassika Asigurări” SA a procedurii de insolvență, precum și de a menține împuternicirile administratorului special al CA „Klassika Asigurări” SA până la desemnarea de către instanța de insolvență a administratorului provizoriu/administratorului insolvențat societății date.

Cu toate că hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare atinge nemijlocit drepturile SRL „Avantage”, în calitate de acționar unic al CA „Klassika Asigurări” SA, aceasta nu i-a fost comunicată în modul stabilit de lege.

Cu această hotărâre reprezentantul SRL „Avantage”, a făcut cunoștință la 04 septembrie 2020, la Judecătoria Chișinău, sediul Central, când a participat în ședința în cadrul căreia s-a examinat cererea introductivă înaintată de Comisia Națională a Pieței Financiare împotriva CA „Klassika Asigurări” SA.

Menționează că deține cu titlu de proprietate 26 951 acțiuni din capitalul social al CA „Klassika Asigurări” SA, ceea ce constituie 100 % din capitalul statutar al acestei întreprinderi.

CA „Klassika Asigurări” SA este companie de asigurări, fondată la 16 august 2001, care a activat în baza licenței eliberate de Comisia Națională a Pieței Financiare (seria CNPF, nr.XXXX), fiind un participant important al pieței de asigurări. Conform raportului de activitate anuală pe anul 2018, întocmit de Comisia Națională a Pieței Financiare, CA „Klassika Asigurări” SA, a avut cota de 10,03 % pe piața asigurărilor generale, plasându-se pe locul 5 pe piața autohtonă de asigurări.

La 29 iulie 2019, Comisia Națională a Pieței Financiare a emis hotărârea nr.32/11, prin care a deschis procedura de remediere financiară prin administrare specială a CA „Klassika Asigurări” SA, fiind suspendate de drept împuternicirile organelor de conducere ale asigurătorului, cu interzicerea subscrierii (încheierii) de către CA „Klassika Asigurări” SA a unor noi contracte de asigurare pe toate clasele de asigurări.

Hotărârea nr.32/11 din 29 iulie 2019 a fost atacată în instanța de judecată și până în prezent procesul de judecată nu s-a finalizat, aflându-se în procedură de recurs, la Curtea de Apel Chișinău.

Prin hotărârea nr.17/2 din 21 aprilie 2020 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, s-a dispus menținerea procedurii de remediere financiară prin administrare specială până la executarea și prezentarea de către administratorul special a analizei economico-financiare a tuturor indicatorilor la situația din 31 martie 2020 cu formularea propunerilor privind aprobarea unei decizii legale. Hotărârea menționată a fost contestată în instanța de judecată, cauza fiind pe rolul instanței de fond.

În pofida lipsei unor soluții irevocabile pe marginea acestor litigii, Comisia Națională a Pieței Financiare a emis hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020.

În opinia reclamantei, hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020, reprezintă actul final din schemă abuzivă și atac raider, care s-a realizat de către Comisia Națională a Pieței Financiare, cu scopul distrugerii CA „Klassika Asigurări” SA, retragerii licenței asigurătorului și eliminării acestuia de pe piața asigurărilor din Republica Moldova.

Mai notează reclamanta că este acționar unic al asigurătorului dat, având interes legitim de contestare a actului administrativ defavorabil.

SRL „Avantage” a susținut că actul administrativ contestat, s-a bazat pe denaturarea esențială a faptelor importante, pentru că starea reală a lucrurilor diferă de cele invocate în cererea introductivă înaintată.

La baza hotărârii nr.37/12 din 11 august 2020 sunt invocate obligații, stabilite conform calculelor actuale, privind rezervele tehnice, obligațiile asigurătorului toate, fiind efectuate în mod neobiectiv și tendențios. Anume din acest motiv, hotărârea de înaintare a cererii introductive privind intentarea insolvenței este bazată pe riscuri

ipotetice de neexecutare a unor obligații viitoare și incerte, care pot să nu survină, ceea ce nu se încadrează, în temeiurile de insolvabilitate în sensul Legii insolvenței nr.149/2012.

Indică că prin prisma prevederilor Legii insolvenței nr.149/2012, CA „Klassika Asigurări” SA, nu s-a aflat în incapacitate de plată, întrucât în perioada august 2019 – august 2020, fără nici un venit suplimentar, a executat toate obligațiile exigibile legate de achitarea despăgubirilor de asigurare, dar și, suplimentar, a executat toate obligațiile față de furnizori, parteneri comerciali, salariați, obligații fiscale, etc., neavând obligații întârziate și neexecutate. Faptul executării tuturor obligațiilor scadente, rezultă și din conținutul hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.37/12 din 11 august 2020, în care nu se invocă nici un caz de neplată a obligațiilor de către CA „Klassika Asigurări” SA, în perioada respectivă. Aceasta a achitat din iulie 2019, daune de peste XXX lei, suportând din contul rezervelor sale și cheltuielile administrative: din iulie 2019, a suportat cheltuieli administrative de peste XXXX lei.

Reclamanta a precizat că pentru companiile de asigurare, ca și pentru orice alte societăți comerciale sunt prevăzute doar două temeiuri de inițiere a procedurii de insolvență – incapacitatea de plată sau supraîndatorarea.

Astfel, chiar dacă CA „Klassika Asigurări” SA, nu ar întruni limitele prudențiale prevăzute pentru marja de solvabilitate disponibilă (adică activele nete ale întreprinderii), în sensul Legii insolvenței nr.149/2012, faptul existenței activelor nete, libere de orice datorii și obligații, constituie temei de a nu considera supraîndatorarea.

Prin analiza datelor financiare prezentate în tabelul de la pag. nr.2 a hotărârii nr.37/12 din 11 august 2020, se constată că activele CA „Klassika Asigurări” SA pe 30 iunie 2020, au constituit XXX lei, iar obligațiile ei au fost de XXXX lei, întreprinderea, dispunând de active nete de peste XXXX lei. Potrivit raportului de activitate la situația din 30 iunie 2020, se atestă că în obligațiile asigurătorului dat s-a calculat, rezerva de daune neavizate de XXXX lei (rezerva pentru acoperirea daunelor necunoscute asigurătorului) și rezerva riscurilor neexpire de XXXX lei (rezerva suplimentară pentru acoperirea daunelor necunoscute asigurătorului), ambele având caracter ipotetic și, fiind exagerate esențial de către actuar, sub presiunea Comisiei Naționale a Pieței Financiare care este organul de licențiere și supraveghere a actuarilor. În special, la calcularea rezervei de daune neavizate și a rezervei riscurilor neexpire nu se ia în considerare reducerea de peste 99% din portofoliul de asigurare. Riscul daunelor neavizate trebuie să se afle în corelație cu volumul contractelor de asigurare active și cu evoluția trimestrială a daunelor nou-avizate. Potrivit datelor raportului de activitate al CA „Klassika Asigurări” SA pe anul 2019, suma daunelor declarate (soluționate și nesoluționate) a constituit XXXX lei, sau circa XXX lei, în mediu pe un trimestru, pe când în primul trimestru al anului 2020, au fost avizate daune de XXXX lei, iar în trimestrul II al anului 2020, s-au avizat daune de XXXX lei, adică în mediu circa XXXX lei în primele 2 trimestre ale anului 2020, cu reducerea de peste 62 % în comparație cu anul 2020. Totodată, același tabel din pag. nr. 2 hotărârii nr.37/12 din 11 august 2020, arată că rata de solvabilitate a asigurătorului din 30 septembrie 2019 până la 30 iunie 2020, a crescut cu 74, 6 puncte procentuale: de la – 52, 7% până la 21, 9%, ceea ce în mod obiectiv atestă îmbunătățirea indicilor financiari ai întreprinderii.

Reclamanta a precizat că deficiențele de lichiditate ale CA „Klassika Asigurări” SA, se datorează factorilor artificiali și anume gestionării defectuoase a întreprinderii de către administratorii speciali, dar și de tergiversarea abuzivă a perioadei de interdicție de a semna noile contracte de asigurare. De fapt, autoritatea cu funcții de supraveghere a activității asigurătorilor, aplicând interdicția absolută pentru semnarea unor noi contracte de asigurare și primirea unor noi prime de asigurare, l-a impus pe asigurător să activeze o perioadă ce depășește 1 an calendaristic, doar din contul rezervelor acestuia, așteptând când se vor consuma rezervele acumulate, ca peste 13 luni de la instituirea interdicției primirii noilor prime de asigurare să inițieze procesul de insolabilitate. Rapoartele administratorilor speciali atestă că în acest interval de timp, cheltuielile întreprinderii nu au fost reduse corespunzător lipsei oricărui venit.

În hotărârea contestată, se menționează că cheltuielile administrative ale asigurătorului, doar în anul 2020 au constituit XXXX lei sau XXXX lei, în mediu, lunar, însă fără a explica de ce întreprinderea, fără nici un venit, a generat și suportarea unor cheltuieli de XXXX lei lunar. În viziunea reclamantei administrarea defectuoasă a cheltuielilor întreprinderii, a fost însoțită de pasivitate intenționată în vânzarea numeroaselor active ale asigurătorului. Inițierea procedurii de insolabilitate dispusă prin hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020, a avut loc în lipsa temeiurilor legale și în urma unor abuzuri din partea Comisiei Naționale a Pieței Financiare și administratorului special, urmărindu-se inițierea insolabilității fictive.

La fel, reclamanta a invocat că Comisia Națională a Pieței Financiare la adoptarea actului administrativ dat, a admis încălcări procedurale grave, legate de neatragerea în procedura administrativă a reprezentanților acționariatului/membrilor organelor de conducere, desfășurarea ședinței închise, neînștiințarea persoanelor interesate, precum și lipsa motivării obligatorii a hotărârii contestate.

Comisia Națională a Pieței Financiare a ignorat, deliberat, respectarea prevederilor obligatorii ale Codului administrativ, derulând procedurile administrative doar cu participarea administratorului special care este angajatul primei. Menționează că nici nu a cunoscut despre rapoartele administratorului special, neavând posibilitate de a le studia și a-și pregăti apărarea.

Tot aceasta a indicat că în condițiile neatragerii în procedura administrativă a persoanelor ale căror drepturi sunt atinse prin emiterea actului defavorabil, audierea persoanelor lezate în drepturi nu a avut loc. Lipsa audierii și opiniei reclamantei a afectat și completitudinea motivării actului, care urmează să cuprindă în mod obligatoriu și opiniile participanților procedurii, chiar și cele contrare soluției primite pe caz.

Reclamanta a mai invocat și că temei legal pentru desfășurarea ședinței închise nu a existat, ținând cont de faptul că la data adoptării hotărârii contestate, deja era instituită administrarea specială a CA „Klassika Asigurări” SA, fapt ce nu necesita respectarea condițiilor de confidențialitate.

Prin încheierea din 10 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea Societății cu Răspundere Limitată „Avantage” privind suspendarea executării actului administrativ individual contestat, ca fiind neîntemeiată (f.d.114-115, vol.I).

Prin decizia din 15 februarie a Curții de Apel Chișinău a fost menținută încheierea din 10 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.134-146, vol.I).

Prin hotărârea din 05 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage” împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, persoana terță CA „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni cu privire la anularea actului administrativ, ca neîntemeiată (f.d.171, 174-178, vol.I).

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, cu respectarea termenilor prevăzuți de art.232 din Codul administrativ, la 19 iulie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage” a depus apel motivat împotriva hotărârii din 05 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 24 noiembrie 2021, a depus apel suplimentar, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 05 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.180-182, 197-201, vol.I).

Prin decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage” și a fost menținută hotărârea din 05 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.29, 30-44, vol.II).

Instanța de apel a apreciat ca fiind justă soluția instanței de fond, care a constatat că, hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare contestată a fost emisă în conformitate cu prevederile legale.

Referitor la pretinsa nerespectare de către autoritatea publică a principiului statuat la art.31 din Codul administrativ, potrivit căruia actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, precum și aplicarea sancțiunii celei mai dure, aspect invocat de apelant, instanța de apel a constatat că hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020, emisă în privința CA „Klassika Asigurări” SA este suficient de motivată, fiind indicate toate temeiurile ce au justificat emiterea acesteia, or, în aceasta nu pot fi preluate și incluse toate detaliile și concluziile din rapoartele specializate prezentate la situația din 30 iunie 2020 în baza căroră și s-a emis hotărârea.

În acest context, instanța ierarhic inferioară a punctat că motivarea hotărârii contestate conține temeiurile de fapt și de drept, de care a ținut cont intimatul la emiterea hotărârii nr.37/12 din 11 august 2020.

Prin urmare, Comisia Națională a Pieței Financiare la emiterea actului administrativ individual – hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020, a respectat prevederile art.31 și 118 din Codul administrativ, fiind indicate circumstanțele de fapt și de drept, precum și legătura de cauzalitate între faptele imputate și consecințele acesteia.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că hotărârea nr.37/12 din 11 august 2020, a fost emisă de Comisia Națională a Pieței Financiare în conformitate cu legislația în vigoare și cu respectarea principiului proporționalității prevăzut la art.29 din Codul administrativ.

Instanțele ierarhic inferioare au constatat că, Comisia Națională a Pieței Financiare, în cadrul procedurii administrative, nu a avut nici un fel de obligație de a cita acționarii CA „Klassika Asigurări” SA, punctând în acest sens că aceasta este o persoană juridică care își are forma de organizare juridică de societate pe acțiuni. Iar potrivit art.2 din Legea RM nr.1134-XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, societate pe acțiuni este societatea comercială al cărei capital social este în întregime divizat în acțiuni și ale cărei obligații sunt garantate cu patrimoniul societății.

Referitor la credibilitatea administratorilor speciali numiți de Comisia Națională a Pieței Financiare, instanța de apel l-a apreciat ca fiind neîntemeiat, or apelantul în acest sens nu a prezentat careva probe concludente și pertinente în vederea confirmării poziției.

În această ordine de idei instanța de apel a reținut că, la emiterea hotărârii instanța de fond a respect dreptul părților la un proces echitabil, în sensul definit de art.6 din Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atât ca ansamblul garanțiilor procedurale enunțate în această dispoziție convențională, cât și dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei, ceea ce presupune inclusiv motivarea hotărârilor, principiul contradictorialității și modul de administrare a probelor.

La 03 iunie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 22 iulie 2022, a prezentat recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată sau casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.46, 49-54, vol.II).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată, precum și în cererea de apel.

Suplimentar a indicat că instanța de apel a încălcat grav drepturile procedurale ale Societății cu Răspundere Limitată „Avantage”, deoarece a lipsit-o de dreptul de a participa la ședința de judecată.

În special, la prima ședință de judecată numită în instanța de apel pentru 01 februarie 2022 reprezentantul apelantei/recurenteii a depus cerere de amânare pe motiv că a fost antrenat în procesul judiciar la Curtea de Apel Bălți numit pentru 01 februarie 2022 la 9:00, dosar SRL „Reglatrans” - Biroul Vamal Nord, și a prezentat dovezile respective.

În cererea de amânare din 01 februarie 2022 reprezentantul apelantei/recurenteii a solicitat expres numirea următoarei ședințe de judecată în perioada 14 februarie 2022 – 07 martie 2022 și a anunțat instanța de apel precum că în afara acestei perioade nu va fi prezent pe teritoriul Republicii Moldova. Însă, ignorând solicitările, instanța de apel a dispus amânarea ședinței de judecată și a numit-o pentru 09 februarie 2022. Pentru 09 februarie 2022 reprezentantul apelantei/recurenteii a depus cerere de amânare și a prezentat dovada faptului că la 03 februarie 2022 a plecat de pe teritoriul RM în scopul tratamentului fiului său, căruia i s-a diagnosticat o boală gravă hematologică. Înaintând cerere la 09 februarie 2022, reprezentantul apelantei/recurenteii a reiterat solicitarea numirii ședinței următoare în perioada 14 februarie 2022 – 07 martie 2022, și a evidențiat din nou că în afara acestei perioade nu va fi în țară, prezentând dovezile că deplasarea avocatului peste hotarele țării este necesară în scopul tratamentului fiului său bolnav grav. Însă, instanța de apel din nou a ignorat solicitările reprezentantului apelantei/recurenteii și a numit ședința de judecată în afara perioadei 14 februarie 2022-07 martie 2022, și anume la 04 mai 2022.

Având în vedere faptul că la 08 martie 2022 reprezentantul apelantei/recurenteii a plecat la Moscova pentru internarea în spital în secția hematologie și chimioterapie împreună cu fiul său, și a stat la spital până la 08 iunie 2022, nu putea să se prezinte fizic în ședința de judecată din 04 mai 2022, fapt despre care instanța de apel a fost anunțată încă în februarie 2022.

Respectiv, pentru ședința de judecată din 04 mai 2022 reprezentantul apelantei/recurenteii a depus cerere de amânare, a prezentat dovada internării în spital cu fiul său pe teritoriul altui stat în perioada martie 2022- iunie 2022 și a cerut amânarea examinării cauzei după data de 19 iunie 2022, însă, instanța de apel a respins cererea de amânare și a examinat cauza în lipsa avocatului apelantei/recurenteii.

Referitor la fondul cauzei consideră că decizia instanței de apel a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, precum și instanța de apel nici nu s-a expus concret asupra tuturor motivelor invocate de apelantă/recurentă în cererea de apel.

Sub acest aspect consideră că instanța de apel a soluționat absolut greșit argumentul cu privire la neatragera la procedura administrativă a niciunui reprezentant al SA „Klassika Asigurări”, sau al acționarului unic al acestuia.

Mai indică că dosarul administrativ nici nu conține dovada înștiințării administratorului special al SA „Klassika Asigurări” despre ședința organului colegial în cadrul căruia a fost emis actul administrativ defavorabil. În lipsa unei dovezi respective, fapt care a fost evidențiat de către reprezentantul apelantei/recurenteii, instanța de apel a ignorat aceasta circumstanță și nici nu s-a expus asupra acesteia în decizia motivată, ceea ce afectează grav temeinicia hotărârii emise.

Consideră că concluzia instanței de apel cu privire la faptul că acționarul unic nu este afectat în drepturi prin emiterea unui act administrativ defavorabil împotriva societății sale, în condițiile în care însăși societatea la data emiterii actului defavorabil a avut organul executiv statutar suspendat, este contrară jurisprudenței CtEDO și este afectată de un formalism excesiv incompatibil cu principiile Convenției Europene.

Totodată, mai invocă că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului privind încălcarea obligației autorității de a ține o ședință publică și privind încălcarea procedurii emiterii actului administrativ de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Instanța de apel nu a răspuns la argumentul apelantei/recurenteii precum că materialele dosarului administrativ nu conțin procesul-verbal al ședinței Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 11 august 2020 la care a fost emisă hotărârea contestată, astfel, în ședința de judecată nici nu era posibilă verificarea faptului dacă a fost respectat cvorumul organului colegial la primirea actului defavorabil contestat - prin urmare, consideră că legalitatea procedurii emiterii hotărârii contestate nu a fost demonstrată.

Instanța de apel a lăsat fără apreciere și faptul că Comisia Națională nu a dovedit faptul publicării înștiințării despre ținerea ședinței organului colegial așa cum prevede art.67 al.(2) lit.a) din Codul administrativ - cu 5 zile înainte de ședința organului colegial.

Anunțul respectiv nu a fost publicat nici măcar pe pagina web a autorității pârâte, iar Comisia Națională a Pieței Financiare nu a prezentat nicio dovadă în acest sens în cadrul procesului judiciar, astfel, a recunoscut în mod tacit inexistența anunțului pe pagina web și încălcarea art.67 al.2 lit.a) din Codul administrativ.

Anume din faptul lipsei unui anunț public privitor la ședința Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 11 august 2020 a calificat-o drept secretă, iar instanța de apel fără a examina circumstanțele cazului, a respins acest argument în mod tacit, fără prezentarea unui motiv concret.

În altă ordine de idei, consideră că motivarea instanței de apel este generală și abstractă.

În final, în opinia recurentei, circumstanțele cauzei arată că pornirea procesului de insolvență față de SA „Klassika Asigurări” a avut loc în baza unor date neobiective și denaturate, fiind bazate în mare parte pe calculele actuariale tendențioase ale rezervelor tehnice, și prin exagerarea rezervelor tehnice (de către un actuar contractat în timpul administrării speciale, deci la comanda Comisiei Naționale a Pieței Financiare) a fost denaturat coraportul real și echitabil între activele și obligațiile companiei de asigurare, fapt arătat expres prin analiza comparativă a riscurilor/obligațiilor de asigurare survenite (din perspectivă a.2021) cu riscurile prognozate/rezerve tehnice stabilite în anul 2020 – riscurile prognozate au fost supraestimate cu 5 ori în comparație cu cele survenite.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 04 mai 2022, în ședință publică (f.d.29, 30-44, vol.II).

Materialele cauzei atestă că la 06 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat părților participante la proces dispozitivul deciziei recurate (f.d.45, vol.II).

La 03 iunie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.46, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 01 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice a avocatului Maxim Sidorenco, Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage” a recepționat copia deciziei motivată din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.48, vol.II).

La 22 iulie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată sau casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.49-54, vol.II).

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs constată că, Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, a depus recursul cu respectarea termenului prevăzut de art.245 din Codul administrativ.

La 27 iulie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Comisiei Naționale a Pieței Financiare și CA „Klassika Asigurări” Societate pe Acțiuni copia recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, împotriva deciziei recurate, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.58, vol.II).

La 18 octombrie 2022, Comisia Națională a Pieței Financiare a prezentat referința la recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de

avocatul Maxim Sidorenco, împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău solicitând declararea recursului inadmisibil (f.d.62-64, vol.I).

În susținerea referinței a indicat că în conținutul recursului au fost reiterate circumstanțele invocate în cererea de apel.

În acest context, indică că recurentului îi revine obligația de a indica în cererea sa care anume circumstanțe importante nu au fost soluționate de către instanța de fond, care sunt temeiurile ce au determinat depunerea recursului, ori o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și argumentele invocate în referință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avantage”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorenco, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron